

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 mei 2001

ONTWERP VAN BIJZONDERE WET
tot herfinanciering van de gemeenschappen
en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden
van de gewesten

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER **COVELIERS c.s.**

Een nieuw hoofdstuk IIbis invoegen, luidend als volgt:

« *Hoofdstuk IIbis. Wijziging van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten en van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen* ».

VERANTWOORDING

Voorgesteld wordt om in de ontworpen bijzondere wet een hoofdstuk IIbis in te voegen met de financiële bepalingen die aangenomen moeten worden om de punten 7 en 9 van het zogenaamde Lombardprotocol van akkoord van 29 april 2001 uit te voeren.

Voorgaand document :

Doc 50 **1183/ (2000/2001)** :
001 : Wetsontwerp.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 mai 2001

PROJET DE LOI SPÉCIALE
portant refinancement des communautés et
extension des compétences fiscales des
régions

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. **COVELIERS ET CONSORTS**

Insérer un chapitre IIbis(nouveau), libellé comme suit:

« *Chapitre IIbis. Modification de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des communautés et des régions et de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises* ».

JUSTIFICATION

Il est proposé d'insérer dans la loi spéciale en projet un chapitre IIbis contenant les dispositions de nature financière à adopter pour exécuter les points 7 et 9 du protocole d'accord dit « du Lombard » du 29 avril 2001.

Document précédent :

Doc 50 **1183/ (2000/2001)** :
001 : Projet de loi.

De andere bepalingen die moeten worden aangenomen om het Lombardakkoord uit te voeren, worden ingediend in de vorm van amendementen op het ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen en in de vorm van twee voorstellen van gewone wet. Het gaat respectievelijk om het voorstel houdende diverse hervormingen van de lokale instellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat wordt ingediend op grond van de artikelen 75, 78 en 81 van de Grondwet, en om het voorstel houdende diverse hervormingen van de Brusselse gewestelijke en gemeenschapsinstellingen, dat wordt ingediend op grond van artikel 77 van de Grondwet.

Nr. 2 VAN DE HEER **COVELIERS c.s.**

Onder het nieuwe hoofdstuk IIbis een artikel 50bis invoegen, luidend als volgt:

«Art. 50bis. — In de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten wordt een artikel 65bis ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 65bis. — Vanaf het begrotingsjaar 2002 worden bijzondere middelen ten laste van de federale overheid toegekend aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie en aan de Franse Gemeenschapscommissie ingesteld bij artikel 60, tweede en derde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen. Het basisbedrag van die middelen is gelijk aan 24.789.352,48 eur.

Vanaf het begrotingsjaar 2003 wordt dat basisbedrag jaarlijks aangepast aan de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen en aan de reële groei van het bruto nationaal inkomen van het betrokken begrotingsjaar op dezelfde wijze als bepaald in artikel 47, § 2.

Deze middelen bestaan uit een gedeelte van de opbrengst uit de personenbelasting.

80 % van dat bedrag gaat naar de Franse Gemeenschapscommissie en 20 % naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie. » ».

VERANTWOORDING

Dit amendement vertaalt punt 7.1 van het Lombardakkoord.

Artikel 136, eerste lid, van de Grondwet bepaalt immers dat de financiering van de gemeenschapscommissies bij de bijzondere wet geregeld wordt.

De middelen zullen worden uitbetaald overeenkomstig het betalingsstelsel dat geldt voor de dotaties van de personenbelasting.

Les autres dispositions à adopter pour exécuter l'accord du Lombard sont déposées sous forme d'amendements au projet de loi spéciale portant transfert de diverses compétences aux régions et communautés et par deux propositions de lois ordinaires l'une, prise en vertu des articles 75, 78 et 81, de la Constitution, portant diverses réformes relatives aux institutions locales de la Région de Bruxelles-Capitale et l'autre, prise en vertu de l'article 77 de la Constitution, portant diverses réformes institutionnelles relatives aux institutions régionales et communautaires bruxelloises.

N° 2 DE M.**COVELIERS ET CONSORTS**

Sous le chapitre IIbis insérer un article 50bis, rédigé comme suit :

«Art. 50bis. — Dans la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des communautés et des régions, il est inséré un article 65bis rédigé comme suit :

« Art. 65bis. — A partir de l'année budgétaire 2002, des moyens spéciaux à charge de l'autorité fédérale sont accordés à la Commission communautaire française et à la Commission communautaire flamande prévues à l'article 60, alinéa 2 et 3, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises. Le montant de base de ces moyens est égal à 24.789.352,48 eur.

Dès l'année budgétaire 2003, ce montant de base est adapté annuellement au taux de fluctuation de l'indice moyen des prix à la consommation ainsi qu'à la croissance réelle du revenu national brut de l'année budgétaire concernée, suivant les modalités fixées à l'article 47, § 2.

Ces moyens sont constitués d'une partie du produit de l'impôt des personnes physiques.

Ce montant est réparti à concurrence de 80 % pour la Commission communautaire française et de 20 % pour la Commission communautaire flamande. » ».

JUSTIFICATION

Cet amendement traduit le point 7.1, de l'accord du Lombard.

La Constitution dispose en effet en son article 136, alinéa 1er que le financement des commissions communautaires est réglé par la loi spéciale.

Les moyens seront liquidés conformément au régime de liquidation en vigueur pour les dotations IPP.

Nr. 3 VAN DE HEER COVELIERS c.s.

Onder het nieuwe hoofdstuk IIbis een artikel 50ter invoegen, luidend als volgt:

«Art. 50ter. — In de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen wordt een nieuw artikel 46bis ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 46bis. — Vanaf het begrotingsjaar 2002 worden bijzondere middelen ten laste van de federale overheid verdeeld onder de gemeenten waarvan het college van burgemeester en schepenen is samengesteld in overeenstemming met artikel 279 van de nieuwe gemeentewet of waarvan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt voorgezeten in overeenstemming met het voornoemde artikel.

Het basisbedrag van deze middelen is gelijk aan 24.789.352,48 euro. Vanaf 2003 wordt dat bedrag jaarlijks aangepast aan de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen en aan de reële groei van het bruto nationaal inkomen van het betrokken begrotingsjaar op de wijze bepaald in artikel 47, § 2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten.

Deze middelen bestaan uit een gedeelte van de opbrengst uit de personenbelasting.

Deze middelen worden verdeeld onder de in het eerste lid bedoelde gemeenten volgens de criteria en de wegingen bepaald in de artikelen 5 tot 15 van de ordonnantie van 21 december 1998 tot vaststelling van de regels voor de verdeling van de algemene dotatie aan de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De middelen worden aan elke betrokken gemeente toegekend a rato van de periode van het jaar waarin deze voldoet aan de in het eerste lid bepaalde voorwaarde.

De regering verdeelt de bijzondere dotatie en keert het aandeel van de betrokken gemeenten uit, overeenkomstig de mechanismen van de voornoemde ordonnantie. Voor de eerste keer wordt de bijzondere dotatie echter verdeeld vóór 31 januari 2002.

VERANTWOORDING

Dit amendement vertaalt punt 9 van het Lombardakkoord.

Het voorgestelde amendement is gebaseerd op de artikelen 63 en 64 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten. Bij

N° 3 DE M. COVELIERS ET CONSORTS

Sous le chapitre IIbis, nouveau, insérer un article 50ter, rédigé comme suit:

« Art. 50ter. — Dans la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, il est inséré un nouvel article 46bis, rédigé comme suit:

«Art. 46bis. — A partir de l'année budgétaire 2002, des moyens spéciaux à charge de l'autorité fédérale sont répartis entre les communes dont le collège des bourgmestre et échevins est composé conformément à l'article 279 de la nouvelle loi communale ou dont le centre public d'aide sociale est présidé conformément au même article.

Le montant de base de ces moyens est égal à 24.789.352,48 eur. Dès l'année 2003, ce montant est adapté annuellement au taux de fluctuation de l'indice moyen des prix à la consommation ainsi qu'à la croissance réelle du revenu national brut de l'année budgétaire concernée, suivant les modalités fixées à l'article 47, § 2, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des communautés et des régions.

Ces moyens sont constitués d'une partie du produit de l'impôt des personnes physiques.

Ces moyens sont répartis entre les communes visées à l'alinéa 1er en fonction des critères et pondérations prévus aux articles 5 à 15 de l'ordonnance du 21 décembre 1998 fixant les règles de répartition de la dotation générale aux communes de la Région de Bruxelles-Capitale. Ils sont attribués à chaque commune concernée au prorata de la période de l'année pendant laquelle elle remplit la condition prévue à l'alinéa 1er.

Le Gouvernement répartit la dotation spéciale et liquide la quote-part des communes concernées conformément aux mécanismes de l'ordonnance précitée. Toutefois, pour la première attribution, la dotation spéciale est répartie avant le 31 janvier 2002. »

JUSTIFICATION

Cet amendement traduit le point 9 de l'accord du Lombard.

S'inspirant des articles 63 et 64 de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des communautés et des régions, l'amendement proposé insère délibérément le finance-

dit amendement wordt de financiering van de gemeenten die artikel 279 van de nieuwe gemeentewet toepassen, opzettelijk ingevoegd in titel IV van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen dat handelt over de samenwerking tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten.

Eenzijds moet de financiering immers verlopen via het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarvan de regering de verdelingscriteria zal moeten toepassen en de aandelen van de gemeenten zal moeten uitkeren. Anderzijds is deze financiering bestemd voor de Brusselse gemeenten die duidelijk te kennen geven dat ze Franstalige en Nederlandstalige mandaathouders bij het lokale beheer willen betrekken.

De voorgestelde bepaling eerbiedigt de autonomie van de gemeenten en de algemeenheid van de begroting en vermeldt niet uitdrukkelijk welke bestemming de toegekende middelen moeten krijgen. Het is praktisch onmogelijk dat de wet dat allemaal preciseert, aangezien de te financieren lokale behoeften zo talrijk en verscheiden zijn en bovendien constant evolueren. Er wordt hoofdzakelijk gedacht aan de kinderdagverblijven, het onderwijs, de culturele instellingen en sportinfrastructuur en de initiatieven die op dat vlak worden genomen, aan de inschakeling in het sociaal en in het beroepsleven, de rusthuizen, de door de OCMW's beheerde diensten voor bijstand aan personen of thuisverzorging en ziekenhuizen, aan de taalopleiding van het personeel van de lokale besturen, enz.

De gekozen verdelingscriteria zijn de relevante criteria voor de verdeling van de algemene dotatie aan de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die op dit ogenblik vastgesteld zijn door de ordonnantie van 21 december 1998 (B.S. van 23.03.1999). De wetgevingstechniek bij verwijzing naar een ordonnantie is in dit geval verantwoord om te voorkomen dat er andere criteria dan de criteria die van toepassing zijn voor de dotatie aan de gemeenten geïmproviseerd worden, terwijl de criteria van de ordonnantie van 21 december 1998 bekend en beproefd zijn.

Overeenkomstig de mechanismen van de ordonnantie van 21 december 1998, die op dit ogenblik van toepassing is, wordt aan de gemeenten reeds in februari een voorschot toegekend. Voor een aantal gemeenten zal op dat ogenblik nog niet duidelijk zijn of zij aan de voorwaarde bedoeld in het eerste lid voldoen. Zo wordt de OCMW-voorzitter pas in april verkozen. Er wordt niettemin voor gekozen om, voor wat betreft het toekennen van de eerste voorschotten ervan uit te gaan dat de gemeenten zullen voldoen aan de voorwaarden bedoeld in het eerste lid. Indien nadien blijkt dat een gemeente niet zou voldoen aan deze voorwaarde spreekt het voor zich dat de gemeente ertoe gehouden zou zijn dit voorschot terug te betalen.

Er weze ten slotte aan herinnerd dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn nieuwe bevoegdheden inzake de ondergeschikte besturen niet kan uitoefenen in strijd met artikel 279 van de nieuwe gemeentewet (te wijzigen overeenkomstig punt 8 van het Lombardakkoord) en in strijd met artikel 23bis van de gemeentekieswet (zie art. 4 van het ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, dat artikel 6, § 1, VIII, 1°, tweede lid, en 4°, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vervangt).

ment des communes faisant application de l'article 279 de la nouvelle loi communale au titre IV de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises qui traite de la coopération entre l'État, les Communautés et les Régions.

En effet, d'une part, le financement doit transiter par la Région de Bruxelles-Capitale dont le Gouvernement devra appliquer les critères de répartition et procéder à la liquidation et, d'autre part, ce financement est destiné aux communes bruxelloises qui expriment clairement leur volonté d'associer des mandataires francophones et néerlandophones à la gestion des intérêts locaux.

Respectant l'autonomie communale et l'universalité du budget, la disposition proposée ne lie pas expressément les moyens financiers attribués à une affectation précise et d'ailleurs pratiquement impossible à préciser par la loi tant les besoins à financer au niveau local sont multiples, variables et en constante évolution. On songe principalement et notamment aux crèches, à l'enseignement, aux institutions et initiatives culturelles et sportives, à l'insertion socio-professionnelle, aux maisons de repos, services d'aide ou de soins à domicile et polycliniques gérés par les CPAS, à la formation linguistique du personnel des pouvoirs locaux, etc....

Les critères de répartition retenus sont les critères pertinents de répartition de la dotation générale aux communes de la Région de Bruxelles-Capitale fixés actuellement par l'ordonnance du 21 décembre 1998 (MB : 23.03.1999). La technique consistant à légiférer par référence à une ordonnance se justifie en l'espèce pour éviter d'improviser d'autres critères que ceux applicables pour la dotation des communes alors que ceux de l'ordonnance du 21 décembre 1998 sont connus et éprouvés.

En vertu des mécanismes de l'ordonnance du 21 décembre 1998, telle qu'elle est actuellement d'application, il sera déjà octroyé une avance aux communes en février, sachant que, à cette date, un certain nombre de communes ne rempliront pas encore clairement les conditions portées par l'alinéa 1er. Ce n'est, en effet, normalement qu'au mois d'avril que le président de CPAS est élu. Il a cependant été choisi, en ce qui concerne l'octroi de cette avance, de présumer que les communes satisferont aux conditions décrites par l'alinéa 1er. Il va de soi que, s'il apparaissait ultérieurement qu'une commune ne satisferait alors plus à ces conditions, elle serait tenue de rembourser l'avance.

Enfin, rappelons que la Région de Bruxelles-Capitale ne pourra exercer ses nouvelles compétences en ce concerne les pouvoirs subordonnés en portant préjudice aux articles 279 de la nouvelle loi communale (lequel devra être modifié conformément au point 8 de l'accord du Lombard) et 23 bis de la loi électorale communale (voir l'art. 4 du projet de loi spéciale portant transfert de diverses compétences aux régions et communautés tel qu'il remplace l'article 6, § 1er, VIII, 1°, alinéa 2, et 4°, alinéa 2, de la loi spéciale du 8 août 1980).

De middelen zullen worden uitbetaald overeenkomstig het betalingsstelsel dat geldt voor de dotaties van de personenbelasting.

Nr. 4 VAN DE HEER COVELIERS c.s.

In het nieuwe hoofdstuk IIbis een artikel 50quater invoegen, luidend als volgt:

«Art. 50quater. — In artikel 83quater, § 1, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen wordt tussen het eerste en het tweede lid een nieuw lid ingevoegd, luidend als volgt:

« Vanaf het begrotingsjaar 2002 wordt het in het eerste lid vermelde bedrag verhoogd met een bedrag van 24.789.352,48 euro, dat jaarlijks aangepast wordt aan de gemiddelde ontwikkeling van de lonen in de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke regering sinds 1992. Artikel 83ter, § 4, eerste lid, tweede zin, is van toepassing. » ».

VERANTWOORDING

Dit amendement vertaalt punt 7.2 van het Lombardakkoord. Het geeft een recurrent karakter aan het trekkingsrecht waarin het regeerakkoord van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 juli 1999 voorziet voor de jaren 2000 en 2001.

De voorkeur ging ernaar uit een nieuw lid in te voegen tussen het eerste en het tweede lid in plaats van een vijfde streepje toe te voegen aan het eerste lid, wegens artikel 7, § 3, 3°, van decreet II van de Franse Gemeenschap van 9 juli 1993, zoals gewijzigd bij het decreet van 23 december 1999. De ondertekenaars van het Lombardakkoord wensen immers kennelijk niet dat bij de berekening van de financiering van de Franse Gemeenschap door de Franse Gemeenschapscommissie rekening wordt gehouden met het in punt 7.2 van het akkoord vermelde miljard. Artikel 7, § 3, 3°, van het voornoemde decreet II verwijst naar artikel 83quater, § 1, eerste lid, laatste streepje, en niet naar het vierde streepje van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.

Hugo COVELIERS (VLD)
 Claude EERDEKENS (PS)
 Alfons Borginon (VU&ID)
 Daniel BACQUELAINE (PRL FDF MCC)
 Dirk VAN DER MAELEN (SP)
 Jef TAVERNIER (AGALEV-ECOLO)
 Marie-Thérèse COENEN (AGALEV-ECOLO)

Les moyens seront liquidés conformément au régime de liquidation en vigueur pour les dotations IPP.

N° 4 DE M. COVELIERS ET CONSORTS

Insérer sous le chapitre IIbis nouveau un article 50quater rédigé comme suit:

«Art. 50quater. — A l'article 83quater, § 1er, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, il est inséré entre l'alinéa 1er et l'alinéa 2, un nouvel alinéa rédigé comme suit:

« A partir de l'année budgétaire 2002, le montant prévu à l'alinéa 1er est augmenté d'un montant de 24.789.352,48 euros adapté annuellement à l'évolution moyenne des salaires depuis 1992 dans les services du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale. L'article 83ter, § 4, alinéa 1er, 2e phrase, est applicable. » ».

JUSTIFICATION

Cet amendement traduit le point 7.2 de l'accord du Lombard. Il donne un caractère récurrent au droit de tirage prévu par l'accord de gouvernement régional bruxellois du 9 juillet 1999 pour les années 2000 et 2001.

L'insertion d'un nouvel alinéa entre les alinéas 1er et 2 a été préférée à l'ajout d'un cinquième tiret à l'alinéa premier, en raison de l'article 7, § 3, 3° du décret II de la Communauté française du 9 juillet 1993 tel que modifié par le décret du 23 décembre 1999. En effet, il n'entre manifestement pas dans les intentions des signataires de l'accord du Lombard de faire en sorte que le milliard prévu au point 7.2 de l'accord soit pris en considération pour le calcul du financement de la Communauté française par la Commission communautaire française. Or, l'article 7, § 3, 3° du décret II précité se réfère à l'article 83quater, § 1er, 1er alinéa, dernier tiret, et non pas quatrième tiret, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.